

درس بیست و دوم : (دولت موقت مهندس مهدی بازرگان)

۱- نخستین دولت انقلاب اسلامی ایران (دولت موقت) چگونه روی کار آمد ؟

مهندس مهدی بازرگان که در ۱۵ بهمن ۱۳۵۷ به پیشنهاد شورای انقلاب ، از طرف امام خمینی ، به نخست وزیری منصوب شده بود ، با استقرار در ساختمان نخست وزیری کار خود را آغاز کرد .
امام خمینی در حکم خود ، علاوه بر شرط (در نظر نگرفتن روابط حزبی و گروهی) ، چهار وظیفه برای دولت موقت تعیین کرد :

۲- امام خمینی ، چه شرطی و چه وظایفی را برای دولت موقت تعیین کرد ؟

امام خمینی در حکم خود ، علاوه بر شرط (در نظر نگرفتن روابط حزبی و گروهی) ، چهار وظیفه برای دولت موقت تعیین کرد :

۱- اداره امور مملکت

۲- اجرای رفتارندوم درباره تعیین نظام سیاسی کشور

۳- تشکیل مجلس منتخبان مردم برای تدوین و تصویب قانون اساسی

۴- برگزاری انتخابات مجلس نمایندگان ملت ، طبق قانون اساسی جدید .

۳- امام خمینی دولت مهندس بازرگان را با چه عنوانی معرفی کرد ؟

امام خمینی ضمن اعلام حمایت جدی از مهندس بازرگان ، دولت وی را دولتی « شرعی » معرفی کرد و از مردم خواست که از آن حمایت کنند . همزمان با فرمان امام خمینی تمامی اعتصابات شکسته شد و همه به سرکار خود بازگشتند و عصری جدید از کار و تلاش و سازندگی آغاز شد .

۴- کابینه مهندس بازرگان از اعضای کدام گروه های سیاسی تشکیل شد ؟

مهندس بازرگان در ۲۵ بهمن ۱۳۵۷ کابینه خود را که تقریباً " همگی از اعضا یا طرفداران (نهضت آزادی) و (جبهه ملی) بودند معرفی کرد .

۵- نتیجه همه پرسی سال ۵۸ چه بود ؟ بابرگزاری همه پرسی روزهای ۱۰ و ۱۱ فروردین ۱۳۵۸ با

اکثریت ۹۸/۲٪ کلیه کسانی که حق رای داشتند به جمهوری اسلامی رای دادند.

۶- (مجلس خبرگان) چگونه تشکیل شد ؟

امام خمینی طی فرمانی از دولت موقت خواستار برگزاری انتخابات برای تشکیل مجلس خبرگان و تدوین و تصویب قانون اساسی شد این مجلس با انتخاب ۷۲ نماینده توسط مردم در ۱۲ مرداد ۱۳۵۸ تشکیل شد .

۷- تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران چگونه آغاز شد ؟

مجلس خبرگان ، قوانین اساسی کشورهای مختلف غربی و اسلامی را مورد بررسی قرار داد و با توجه به قانون اساسی سابق کشور و مبانی فقهی و اسلامی و نظرات نمایندگان گروههای مختلف سیاسی و فکری ، تدوین (قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران) را آغاز کرد .

۸- اصول مربوط به (ولایت فقیه) در چه شرایطی تصویب شد ؟

با جدي شدن تصویب اصول مربوط به « ولایت فقیه » مخالفت ها با (مجلس خبرگان) از سوي مخالفان بیشتر شد ، اما (امام خمینی ، مردم و نیروهای انقلابی) به دفاع از اصل مذکور پرداختند و آن را « ضد دیکتاتوری » و « مخالف استبداد » دانستند .

۹- (شورای نگهبان) با چه هدفی تشکیل شد ؟ بر اساس قانون اساسی جدید ، در اسفند ۱۳۵۸

(شورای نگهبان) تشکیل شد تا علاوه بر (تشخیص عدم مغایرت و تعارض مصوبات مجلس شورای اسلامی) با (احکام اسلام و قانون اساسی) ، بر (انتخابات مجلس خبرگان رهبری ، ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی) ، نظارت و از آرای مردم پاسداری کند .

۱۰- امام خمینی بلافاصله پس از پیروزی انقلاب اسلامی ، فرمان تشکیل کدام نهاد های انقلابی را صادر کردند ؟ بلافاصله پس از پیروزی انقلاب اسلامی ، امام خمینی ، با درایت و تیزبینی کامل ، فرمان تشکیل نهادهای انقلابی را یکی پس از دیگری صادر کردند . به همین منظور :

۱- (کمیته انقلاب اسلامی) با هدف (برقراری نظم و امنیت) شکل گرفت .
۲- (سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) و ۳- (بسیج مستضعفان) ، برای (دفاع از کشور و ارزش های انقلاب اسلامی) به وجود آمدند .

۴- (جهاد سازندگی) به منظور سازندگی و رفع محرومیت از روستاها تاسیس شد .

۵- (کمیته امداد امام خمینی) به قصد دستگیری از محرومان ،

۶- (نهضت سواد آموزی) برای کاهش نرخ بالای بیسوادی در ایران فعالیت خود را آغاز کردند .

۱۱- عامل ایجاد فاصله بین دولت موقت و امام خمینی چه بود ؟

هر چند دولت موقت برآمده از شرایط انقلاب کشور ایران بود ، اما اعضای آن قادر به بهره برداری از این شرایط نبودند . بی ارادگی و ناتوانی در تبعیت از روش انقلابی امام خمینی ، موجب شد که به تدریج بین دولت موقت و امام و یاران امام فاصله ایجاد شود . یکی از اعضای دولت موقت ، اجرای احکام اسلامی را غیر مفید اعلام کرد .

۱۲- چرا امریکا در صدد توطئه برای نابودی انقلاب اسلامی ایران برآمد ؟

با پیروزی انقلاب اسلامی ایران ، امریکا یکی از پایگاههای امن خود را در خاورمیانه که ده ها هزار نفر از مستشارانش در آن مستقر بودند و از آن به نام « جزیره ثبات » نام برده می شد ، از دست داد . امریکا پیروزی انقلاب ایران را بزرگترین خطر برای خود تلقی می کرد و به توطئه چینی برای نابودی آن کمر بست .

۱۳- رؤوس اصلی توطئه های امریکا علیه ملت به پا خاسته ایران چه بود ؟

- ۱- تضعیف ، حذف و ترور اندیشمندان و متفکران دینی و یاران امام که ازارکان اصلی انقلاب اسلامی تلقی می شدند ،
- ۲- ایجاد گروه های سیاسی مخالف ، حمایت از ساواکی ها ، ایجاد آشوب در استان ها ،
- ۳- حمله نظامی به طبرستان ،
- ۴- تحریم و محاصره اقتصادی ،
- ۵- جنگ تبلیغاتی و شایعه پراکنی علیه انقلاب اسلامی ،
- ۶- طراحی کودتا و جنگ تحمیلی ۸ ساله .

۱۴- بهترین ابزار برای امریکا علیه انقلاب اسلامی چه بود ؟

بهترین ابزار برای امریکا ، گروه های سیاسی مختلفی بودند که در سایه قیام مردم و رهبری امام خمینی فرصت خود نمایی یافته بودند . آنان در حرکت هایشان چنان راه افراط در پیش گرفتند که خود را وارثان اصلی انقلاب قلمداد کردند . این گروه ها ، دولت موقت و شورای انقلاب را که به دستور امام خمینی تشکیل شده بود به رسمیت نمی شناختند . در مقابل ، با رواج شایعات دروغین جامعه را به ورطه تردید های بزرگ و فتنه های ویرانگر می کشاندند .

۱۵- گروه های سیاسی خواهان چه تغییراتی در جریان انقلاب بودند ؟

- ۱- تغییر در ترکیب شورای انقلاب
- ۲- مسلح کردن گروهک ها
- ۳- انحلال ارتش .

برآورده شدن این سه خواسته ، زمینه را برای تسلط این گروهک ها بر کشور فراهم می ساخت ، زیرا از طریق نفوذ در شورای انقلاب که تصمیم های اساسی را در آن شرایط حساس و بحران زده می گرفت ، آنها می توانستند به عالیترین نهاد انقلاب دست یافته و با دریافت سلاح و انحلال ارتش نیز به هدف های خطرناک سیاسی خود می رسیدند .

۱۶- اصلی ترین گروهک ها را که در سال ۵۸ باعث بحران در کشور شدند نام ببرید ؟

- ۱- (حزب خلق مسلمان) ، در آذربایجان شرقی
- ۲- (حزب دموکرات کردستان)
- ۳- حزب خلق عرب در خوزستان ،
- ۴- و تشکل های مشابه در (بلوچستان) و (ترکمن صحرا) بودند .

۱۷- حزب خلق مسلمان در تابستان ۱۳۵۸ در آذربایجان چگونه دست به اغتشاش زد ؟

توطئه حزب خلق مسلمان در آذربایجان چگونه خنثی شد ؟

حزب خلق مسلمان در تابستان ۱۳۵۸ همزمان با انتخابات مجلس خبرگان حمله به مراکز نظامی رسمی کشور را آغاز کرد . سردمداران حزب خلق مسلمان ابتدا تهدید کردند که انتخابات را تحریم خواهند کرد و پس از انتخابات نیز به نتیجه آن اعتراض کردند .

۱۸- توطئه حزب خلق مسلمان در آذربایجان چگونه خنثی شد ؟

چون این گروهك تلاش هاي علماي بزرگ تبریز از جمله شهید آیت الله مدنی را برای حفظ آرامش نادیده گرفت و به آشوب و اغتشاش ادامه داد ، امام خمینی طی یک سخنرانی ، فعالیت این حزب را (قیام برضد اسلام) و (حکومت اسلامی) برشمردند . به دنبال سخنرانی امام و افشا شدن اسنادی در خصوص رابطه سخنگوی حزب خلق مسلمان با امریکا ، مردم مسلمان آذربایجان با حضور حماسی در صحنه ، کار این گروهك را یکسره کردند و به فعالیت های تفرقه افکنانه و فتنه جویانه آن پایان دادند .

۱۹- بارزترین نمونه آشوبهای منطقه ای که در سال ۱۳۵۸ برای تجزیه کشور برپا شد چه بود ؟

- ۱- بارزترین نمونه آشوب های منطقه ای که توسط عوامل استکبار ، به منظور تجزیه بخشی از میهن اسلامی طراحی شد ، (غائله کردستان) بود . حزب دموکرات کردستان ، مهمترین جریان سیاسی آغازگر این بحران بود که ریشه آن به جریان های مارکسیستی دهه ۱۳۲۰ کشور می رسید . با پیروزی انقلاب اسلامی ، این حزب نیز مجدداً " فعالیت سیاسی خود را آغاز کرد و کمونیستهای داخل و خارج از آن پشتیبانی کردند .
- ۲- به فاصله ای اندك ، (حزب کومله) نیز اعلام موجودیت کرد . به موازات این حزب ، حزبها و گروه های دیگری نیز در کردستان شکل گرفتند که ابتدا خواهان « خودمختاری » و سپس « استقلال » (تجزیه) کردستان شدند .

۲۰- کدام عوامل خارجی در سال ۱۳۵۸ از غائله های داخلی کشور حمایت می کردند ؟

عوامل کشورهای غربی (در راس همه امریکا) و بلوک شرق (در راس آنها شوروی سابق) و عوامل آنان در منطقه مانند رژیم بعث عراق ، با ارسال پول و اسلحه به این غائله ها دامن می زدند . بنابراین ، مسئله تنها به چند گروه داخلی مربوط نمی شد ، بلکه هدف توطئه ای بود که از آذربایجان در شمال غربی تا خوزستان و مناطق مرکزی و مرزهای شرقی را در بر می گرفت . همزمان ، دولت عراق نیز بر تحرك های خود در منطقه می افزود و به این موضوع دامن می زد . همجواری کردستان با عراق برای غائله آفرینان این امکان را فراهم می ساخت که به هنگام احساس خطر به داخل آن کشور عقب نشینی کنند و تحت حمایت رژیم بعثی عراق قرار گیرند .

۲۱- چه عواملی سبب شد تا آشوب گران در کردستان امکانات لازم را در سال ۱۳۵۸ به دست آورند ؟

گذشته از حمایت عوامل خارجی ، از هم پاشیدگی ارتش ، همزمان با سقوط سلسله پهلوی و نوپایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ، سبب شد که انقلاب اسلامی نیروهای دفاعی منظمی نداشته باشد . در نتیجه گروهك ها در کردستان با اشغال مراکز نظامی ، پادگان ها ، مقر لشکرها و واحدهای نظامی ، امکانات و اسلحه لازم برای غائله آفرینی را به دست آوردند .

۲۲- مردم کردستان در جریان آشوب های این منطقه در سال ۱۳۵۸ چه واکنشی نشان دادند ؟

اکثریت مردم وطن خواه کردستان که زیر بار توطئه های گروهك هانمی رفتند ، از خشونت آنان در امان نبودند و به جرم مخالفت با تجزیه طلبی و حفظ تمامیت ارضی ایران به شهادت رسیدند . مردم کردستان ایران نه تنها همواره مدافع دستاوردهای انقلاب اسلامی بوده و با عوامل ضد انقلاب به سختی مبارزه کرده اند ، بلکه در تهاجم بعثی ها به ایران دفاع جانانه ای از وطن خود کرده اند . در این زمینه حتی می توان به تعلق خاطر کردهای سایر کشور های منطقه به فرهنگ ایران و اسلام و ایستادگی کردهای عراقی در برابر صدام حسین متجاوز به ایران اشاره کرد .

۲۳- نمونه ای از جنایات رژیم بعثی عراق را در مورد کردهای ایران و عراق بنویسید .

کردها از سویی رژیم بعثی هم در عراق و هم در ایران ، مورد وحشیانه ترین جنایات جنگی قرار گرفتند . بمباران شیمیایی حلبچه در عراق و سردشت در ایران از جمله جنایات رژیم بعث در مورد کردهای ایران و عراق بود .

۲۴- فتنه های تجزیه طلبانه در کردستان در سال ۱۳۵۸ به چه دلیل با شکست مواجه شد ؟

از آنجا که اکثریت قریب به اتفاق مردم و علمای کردستان اعم از شیعه و سنی ، حامی انقلاب اسلامی و حافظ تمامیت ارضی ایران بودند ، فتنه های تجزیه طلبانه ای که ریشه در خارج از کشور داشت ، نتوانست راه به جایی ببرد .

۲۵- نقش عراق در غائله کردستان چه بود ؟ دولت عراق بر تحرك خود در منطقه می افزود ، هم جواری

کردستان با عراق برای عوامل غائله ، این امکان را فراهم می ساخت که به هنگام احساس خطر به داخل خاک آن کشور عقب نشینی کنند و تحت حمایت رژیم بعثی عراق قرار گیرند

۲۶- بلوای ترکمن صحرا از چه زمانی آغاز شد و عوامل آن چه بود ؟

بلوای ترکمن صحرا از فروردین ۱۳۵۸ آغاز شد و تا اواخر زمستان آن سال ادامه یافت . این آشوب با سواستفاده آشوبگران از اختلافات و تفاوت های مذهبی و قومی آغاز شد . اختلاف ناشی از عملکرد حکومت پهلوی و سیاست های سوء آن در منطقه بر سر مالکیت زمین های کشاورزی نیز از دیگر عوامل مورد استفاده این گروه ها بود .

۲۷- (ستاد خلق ترکمن) در کجا و توسط چه کسانی به وجود آمد ؟

چریک های فدایی خلق که يك سازمان کمونیستی طرفدار شوروی بود با تشکیل (ستاد خلق ترکمن) ، دست به مصادره خودسرانه اموال و زمین های ترکمن صحرا زدند . این توطئه نیز با هوشمندی مردم منطقه و حضور نیروهای انقلابی خنثی شد .

۲۸- گروهک های (خلق عرب) و (خلق بلوچ) در کدام مناطق تشکیل شدند ؟

- ۱- گروهك (خلق عرب) در سال ۱۳۵۸ در خوزستان با حمایت برخی کشورهای عربی بویژه عراق با نیروهای انقلابی وارد جنگ شدند و
- ۲- گروهك (خلق بلوچ) در سیستان و بلوچستان حرکت تجزیه طلبانه ای آغاز کرد .

۲۹- وجوه مشترک گروههای تجزیه طلب را در سال ۱۳۵۸ بنویسید .

- ۱- اغلب ماهیت چپ و مارکسیستی داشتند و یا به ظاهر چنان می نمودند .
- ۲- هر کدام به یک یا چند قدرت خارجی منطقه ای یا بین المللی وابسته بودند .
- ۳- از تفاوتهای مذهبی و قومی در جهت تفرقه افکنی و فتنه انگیزی سوءاستفاده می کردند .

۳۰- علت استعفای مهندس بازرگان چه بود ؟

- ۱- مهندس بازرگان به علت ملاقات محرمانه با برژینسکی مشاور امنیت ملی کارتر که از آمرین مستقیم کشتار مردم ایران در زمان شاه بود، مورد اعتراض شدید گروه های سیاسی و انقلابیون واقع شد .
- ۲- از سوی دیگر ورود شاه به امریکا و نگرانی های فزاینده از مداخلات سفارت امریکا در تهران موجب تسخیر سفارت امریکا توسط گروهی از دانشجویان و به گروگان گرفتن اعضای سفارت در روز ۱۳ آبان ۱۳۵۸ شد .

مجموع این عوامل باعث شد ، بازرگان ۱۴ آبان ۱۳۵۸ استعفا دهد . امام خمینی پس از قبول استعفای وی اداره کشور را به (شورای انقلاب) سپرد .

۳۱- پس از استعفای مهندس مهدی بازرگان ، اداره امور کشور به عهده چه کسی یا نهادی سپرده شد ؟
امام خمینی پس از قبول استعفای وی اداره کشور را به (شورای انقلاب) سپرد .